

2016-05-16

B E S L U T

Falck Försäkringsaktiebolag
genom styrelsens ordförande
Falckhuset
181 87 LIDINGÖ

FI Dnr 15-6082
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Varning och straffavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 17 maj 2016 kl. 08.00)

1. Finansinspektionen ger Falck Försäkringsaktiebolag, (516401-8474) en varning.

(18 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen [2010:2043])

2. Falck Försäkringsaktiebolag ska betala en straffavgift på tio miljoner kronor.

(18 kap. 16–18 §§ försäkringsrörelselagen)

Hur man överklagar, se *bilaga 1*.

Sammanfattning

Falck Försäkringsaktiebolag (Falck Försäkring eller bolaget) har sedan 1996 tillstånd att driva försäkringsrörelse i enlighet med försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL).

Finansinspektionen har undersökt Falck Försäkrings verksamhet. Undersökningen har visat att bolaget har haft stora brister i sin interna styrning och kontroll. Falck Försäkring har också haft bristande interna regler om hantering av intressekonflikter. Bristerna har bidragit till att Falck Försäkring under närmare två och ett halvt års tid har varit försäkringsgivare i försäkringsklasser som inte omfattas av bolagets tillstånd att driva försäkringsrörelse.

De konstaterade överträdelserna, som gäller grundläggande bestämmelser i FRL, har varit omfattande. Falck Försäkrings agerande visar på en bristande förståelse för de regler som styr verksamheten. Dessutom har Falck Försäkring inte omgående åtgärdat de brister som den oberoende granskningsfunktionen vid olika tillfällen har påpekat. Finansinspektionen bedömer att överträdelserna samman-

taget är allvarliga. Därmed ska Finansinspektionen återkalla Falck Försäkrings tillstånd att driva försäkringsrörelse eller – om det är tillräckligt – meddela en varning. Med hänsyn till de omfattande åtgärder som Falck Försäkring har vidtagit och planerar att vidta samt de resurser som bolaget har lagt på att komma tillrätta med bristerna anser Finansinspektionen att ingripandet kan stanna vid en varning. Varningen förenas med en straffavgift på tio miljoner kronor.

1 Bakgrund

1.1 Bolagets verksamhet

Falck Försäkring har sedan 1996 tillstånd enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL) att driva försäkringsrörelse. Tillståndet omfattar direkt skadeförsäkringsrörelse i klass 1 (olycksfall), klass 2 (sjukdom), klass 3 (landfordon), klass 7 (godstransport), klass 9 (annan sakskada) och klass 18 (assistans).

Falck Försäkring ingår i Falckkoncernen, som är en internationell koncern med verksamhet i 45 länder i fem världsdelar. Koncernen har fyra verksamhetsområden: assistans, nödsituationer, hälso- och sjukvård och säkerhetsutbildning. Omkring 1,3 miljoner människor i Danmark, Sverige, Norge, Finland och Estland abonnerar på en eller flera av koncernens assistanstjänster och verksamhetsområdet nödsituationer har Europas största fristående ambulansorganisation med verksamhet i 14 länder. Antalet anställda i koncernen är cirka 30 000 personer och koncernen har sitt huvudkontor i Köpenhamn. Falck Försäkring ägs till 100 procent av Falck Investment Sverige AB som i sin tur ytterst ägs av koncernens danska moderbolag Falck Holding A/S. Falck Investment Sverige AB äger ytterligare ett antal bolag, däribland Falck Ambulans AB (95 procent), S Reg AB (100 procent) och Falck Räddningskår Aktiebolag (100 procent). S Reg AB äger i sin tur Falck Secure AB (100 procent).

Flera av bolagen inom koncernen har ingått avtal med varandra. Falck Försäkring har lagt ut delar av sin verksamhet till Falck Ambulans AB och Falck Räddningskår Aktiebolag. Falck Secure AB har i enlighet med ett förmedlingsavtal agerat som anknuten försäkringsförmedlare åt Falck Försäkring.

Falck Försäkrings huvudsakliga verksamhet består i att meddela försäkringar med vägassistans vid fel på fordon. Om ett försäkringsfall inträffar får försäkringstagaren assistans på plats. Falck Försäkring har ett nära samarbete med Falck Räddningskår Aktiebolag som bland annat erbjuder bärgning.

År 2010 förvärvade Falckkoncernen S Reg AB, som i sin tur äger Falck Secure AB. Sedan dess har Falck Försäkring sålt vissa försäkringsprodukter genom förmedling av Falck Secure AB. Det har bland annat gällt bilnyckelsförsäkring och låsbytesförsäkring. Försäljningen av produkter genom Falck Secure AB har utgjort en mindre del av Falck Försäkrings verksamhet. Under tiden för under-

sökningen har Falck Försäkring meddelat att det har beslutat att sluta sälja försäkringsprodukter genom förmedlare.

Av Falck Försäkrings årsredovisning framgår att bolaget under räkenskapsåret 2014 hade en omsättning på 198 miljoner kronor och ett resultat efter skatt för det räkenskapsåret på 43 miljoner kronor. Medeltalet anställda i bolaget under 2014 var 77.

1.2 Ärendet

I april 2015 anmälde Falck Försäkring, i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2013:11) om rapportering av händelser av väsentlig betydelse, till Finansinspektionen att en händelse av väsentlig betydelse hade inträffat. Falck Försäkring hade upptäckt att dess anknutna försäkringsförmedlare Falck Secure AB hade sålt en typ av försäkring med Falck Försäkring som försäkringsgivare utan att Falck Försäkring haft tillstånd för samtliga försäkringsklasser som försäkringen i fråga hört till.

Mot bakgrund av Falck Försäkrings anmälan beslutade Finansinspektionen att inleda en undersökning av bolaget. Syftet var att kontrollera hur Falck Försäkring följer de författningar som reglerar försäkringsrörelse, särskilt vad gäller intern styrning och kontroll. Undersökningen har avsett åren 2010–2015.

Undersökningen har genomförts genom ett platsbesök i maj 2015 samt genom att Finansinspektionen har begärt in och granskat material gällande Falck Försäkring, däribland bolagets interna regler och styrelseprotokoll. Därtill har Falck Försäkring på eget initiativ lämnat in kompletterande material och ett uppföljande möte har hållits den 11 maj 2016 på begäran av bolaget.

Finansinspektionen skickade den 15 oktober 2015 en avstämningsskrivelse till Falck Försäkring där myndigheten redogjorde för sina iakttagelser. Bolaget yttrade sig över skrivelsen den 20 november 2015.

Genom en skrivelse i december 2015 informerades Finansinspektionen Falck Försäkring om att myndigheten övervägde att ingripa mot bolaget. I skrivelsen redogjorde Finansinspektionen för sina preliminära bedömningar om hur Falck Försäkring hade åsidosatt sina skyldigheter enligt gällande regelverk. Den 20 januari 2016 lämnade bolaget in ett yttrande över skrivelsen och den 8 april 2016 lämnade bolaget in en komplettering, som följdes upp genom det ovan nämnda mötet den 11 maj 2016.

2 Bestämmelser som tillämpas av Finansinspektionen

2.1 Rörelsereglering

Omfattande ändringar har gjorts i den svenska regleringen för försäkringsföretag med anledning av genomförandet av Solvens 2-direktivet¹. De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2016. Bland annat har betydande ändringar gjorts i FRL och Finansinspektionen har utfärdat nya föreskrifter och allmänna råd. Ändringarna i regelverket gäller bland annat kraven på bolagens styrning och riskhantering.

Finansinspektionens undersökning av Falck Försäkring påbörjades i april 2015 och har tagit sikte på förhållanden under tiden 2010–2015. De nya reglerna om försäkringsrörelse har alltså trätt i kraft efter att undersökningen gjordes men före tiden för detta beslut.

En tillämpning av de nu gällande reglerna skulle innebära att det nya regelverket ska tillämpas på den verksamhet som bolaget bedrev under åren 2010–2015. En sådan rättstillämpning skulle strida mot grundläggande rättsprinciper. Det kan också påpekas att ändringarna vad gäller bolagens styrning och riskhantering generellt sett inte har inneburit någon mildring av kraven på bolagen. Tvärtom ställer de nya reglerna högre krav på företagen när det gäller deras system och processer för att identifiera, mäta och hantera alla sina risker.

Finansinspektionens slutsats är att vid prövningen i sak ska myndigheten tillämpa det rörelseregelverk som gällde vid den tid som inspektionens undersökning avser. Det innebär att Finansinspektionen kommer att tillämpa de regler som gällde fram till den 1 januari 2016.

Bestämmelserna om ingripande har inte ändrats på något sätt som är relevant för den prövning som nu ska göras. Förutsättningarna för Finansinspektionens beslut blir alltså desamma oavsett om de nya eller gamla reglerna tillämpas. När det gäller själva ingripandet finns det alltså inte skäl att tillämpa andra regler än de som gäller vid tidpunkten för detta beslut.

2.2 Regler som tillämpas i ärendet vid prövningen i sak

Vid prövningen i sak tillämpar Finansinspektionen de rörelseregler som gällde fram till den 1 januari 2016. Detta i enlighet med vad som sagts i avsnitt 2.1. Redogörelsen i det följande avser dessa regler.

I 2 kap. 1 § FRL föreskrivs att försäkringsrörelse bara får drivas efter tillstånd. Av 2 kap. 11 § FRL framgår att ett tillstånd för direkt skadeförsäkringsrörelse ska avse en eller flera försäkringsklasser eller risk som hänför sig till en sådan klass.

---

¹ Se lagen (2015:700) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043), samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

Rörelsereglerna på försäkringsområdet är till för att skydda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade till följd av försäkringsavtal. Enligt den allmänna bestämmelsen i 4 kap. 1 § FRL ska försäkringsrörelse drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras. Bestämmelsen brukar kallas stabilitetsprincipen. Det krav på tillfredsställande riskhantering som bestämmelsen ger uttryck för kan bara uppfyllas om det inom bolaget finns en god intern styrning och kontroll.

För att ge vägledning om hur försäkringsföretag kan eller bör handla för att uppfylla stabilitetsprincipen har Finansinspektionen utfärdat allmänna råd. Bland dessa kan nämnas Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag (nedan FFFS 2005:1) samt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:7) om teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsföretag (nedan FFFS 2011:7). I FFFS 2005:1 anges att de allmänna råden syftar till att verka för en god styrnings- och kontrollkultur och att det ska finnas lämpliga funktioner för styrning och kontroll. Vidare finns där bland annat bestämmelser om vilka interna regler ett försäkringsföretag bör fastställa och vad de bör innehålla samt vilka kontrollfunktioner som bör finnas.

I och med genomförandet av Solvens 2-direktivet har FFFS 2011:7 upphävts och FFFS 2005:1 har upphört att gälla för försäkringsföretag. I stället har nya bestämmelser om företagsstyrning införts bl.a. i FRL, regler som enligt Finansinspektionens ställningstagande ovan inte tillämpas i detta ärende.

Allmänna råd är inte rättsligt bindande men syftar till att ge vägledning om hur vissa bindande regler ska tillämpas. I den mån ett företag väljer att utföra sin interna styrning och kontroll på andra sätt än de som framgår av allmänna råd, bör det dock kunna motivera sina val av lösningar och visa att det genom sina åtgärder kan uppnå den skyddsnivå som läggs fast genom den bindande bestämmelse till vilken det allmänna rådet anknyter.

Enligt 8 kap. 7 § FRL ska ett försäkringsföretag som driver direkt försäkringsrörelse upprätta och följa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter. Av 8 § i samma kapitel framgår att det är styrelsen som ska fastställa riktlinjerna.

En fullständig redogörelse för de regler som Finansinspektionen har tillämpat vid prövningen av ärendet finns i *bilaga 2*.

3 Finansinspektionens bedömning

I detta avsnitt redogörs för Finansinspektionens iakttagelser och bedömningar när det gäller Falck Försäkrings efterlevnad av tillämpligt regelverk. Som sägs i avsnitt 2.1 ovan tillämpar Finansinspektionen de rörelseregler som gällde fram till den 1 januari 2016.

3.1 Intern styrning och kontroll

3.1.1 Interna regler

Som berörts ovan i avsnitt 2.2 ska försäkringsrörelse enligt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras. De allmänna råden i FFFS 2005:1 och FFFS 2011:7 ger vägledning om hur försäkringsföretag kan eller bör handla för att uppfylla stabilitetsprincipen.

Enligt 4 kap. 2 § FFFS 2005:1 bör ett försäkringsföretag fastställa interna regler i fråga om riskhantering och riskkontroll. Detta för att se till att företagets hantering av risker är tillfredsställande. Det har framkommit att Falck Försäkring under 2010 fastställde flera skriftliga interna regler eftersom bolaget då saknade sådana. Men först den 5 april 2016 fastställde Falck Försäkring skriftliga interna regler i fråga om riskhantering. Falck Försäkring har medgett att man har saknat dokumenterade rutiner för riskhantering men har förklarat att man har använt sig av icke-formaliserade regler och rutiner. Bolaget har uppgett att man i december 2014 fattade beslut om att tillsätta resurser för att formalisera bolagets interna regler för styrning och kontroll, bland annat för riskhantering, för att uppfylla stabilitetsprincipens krav. Arbetet har pågått sedan dess. Anledningen till att det har tagit så lång tid är enligt Falck Försäkring att man har utfört ett omfattande arbete med att ta fram bolagets egen risk- och solvensbedömning.

Finansinspektionen finner att Falck Försäkring inte tidigare än i april 2016 kan anses ha fastställt sådana interna regler om riskhantering som avses i FFFS 2005:1. Under hela den tid som Finansinspektionens undersökning avser har alltså sådana interna regler saknats. Att Falck Försäkring har lagt ned mycket tid på att upprätta en egen risk- och solvensbedömning kan inte ursäkta dröjsmålet med att fastställa interna regler om riskhantering.

Enligt 7 kap. 2 § FFFS 2005:1 bör försäkringsföretagets styrelse eller verkställande direktör upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut till en uppdragstagare och hur detta ska göras. Av dessa interna regler bör det åtminstone framgå (i) hur risker med utläggningen ska hanteras, (ii) hur företaget ska styra och följa upp hur uppdraget utförs samt revidera den utlagda verksamheten, och (iii) att det ska upprättas beredskapsplaner och strategier för hur uppdraget ska kunna avslutas och verksamheten återtas till företaget.

Falck Försäkrings instruktion för utläggning av verksamhet har, som den såg ut under åren 2011–2015, inte innehållit det som anges i de tre angivna punkterna i FFFS 2005:1. Instruktionen för utläggning av verksamhet har således inte varit i överensstämmelse med det allmänna rådet i 7 kap. 2 § FFFS 2005:1.

Falck Försäkring har uppgett att det i juni 2015 antog en ny instruktion för uppdragsavtal, där ovanstående brister korrigerades. Detta ändrar dock inte på det förhållandet att bolaget saknar en regelverksenlig instruktion för utläggning av verksamhet under den allra största delen av den tid som Finansinspektionens undersökning avser.

I FFFS 2011:7 anges under rubriken ”Teckningsinstruktioner” att det för varje försäkringsklass eller riskgrupp bör finnas teckningsinstruktioner som överensstämmer med företagets riktlinjer. Teckningsinstruktionerna bör innehålla generella teckningslimiter, dvs. gränser för hur stora försäkringsåtaganden som ett företag får göra, och därutöver bland annat beslutsordningar för tecknande av försäkringar och teckningslimiter som beaktar enskilda befattningshavares ansvarsställning och kompetens.

De teckningsinstruktioner som funnits sedan 2011 saknar roll- och ansvarsfördelning med tydliga befogenheter, såväl för tecknande av försäkringsavtal direkt genom bolaget som för tecknande via försäkringsförmedlare. Falck Försäkrings teckningsinstruktioner har alltså inte varit utformade i enlighet med FFFS 2011:7.

Den 5 april 2016 fastställde Falck Försäkring en ny teckningsinstruktion, som bolaget lämnade in till Finansinspektionen. Falck Försäkring har förklarat att anledningen till att instruktionen inte omfattar de försäkringsprodukter som bolaget tidigare har erbjudit via försäkringsförmedlare är att bolaget i fortsättningen inte kommer att använda sig av försäkringsförmedlare.

Falck Försäkrings oberoende granskningsfunktion (internrevision) har vid flera tillfällen påpekat brister i bolagets interna regler. I december 2010 påpekade den oberoende granskningsfunktionen att fastställda interna regler saknades och i en rapport i december 2012 uppmanade den oberoende granskningsfunktionen bolaget att göra en översyn av samtliga styrdokument. I februari 2014 påpekade den oberoende granskningsfunktionen brister i instruktionen för utläggning av verksamhet. I december 2014 påpekades att det saknades fastställda interna regler för riskhantering och att det fanns brister i teckningsinstruktionen.

Sammantaget konstaterar Finansinspektionen att Falck Försäkring varken har följt de allmänna råden om interna regler för hantering och kontroll av risker i 4 kap. 2 § FFFS 2005:1 eller de allmänna råden om utläggning av verksamhet i 7 kap. 2 § FFFS 2005:1. Inte heller har de allmänna råden om teckningsinstruktioner i FFFS 2011:7 följts. Falck Försäkring har inte heller visat att det på något annat sätt har uppnått syftet med de allmänna råden. Att bolaget under en lång tid har saknat, respektive haft stora brister, i väsentliga interna regler innebär att bolaget inte har haft tillräcklig kontroll över sina risker. Därmed kan Falck Försäkring inte anses ha följt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL.

3.1.2 Riskkontrollfunktion

I 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 anges att ett försäkringsföretag bör ha en riskkontrollfunktion. Det har framkommit att Falck Försäkring saknade en riskkontrollfunktion fram till april 2013. Bolaget har uppgett att det har förstått att detta inte var i enlighet med de regler som gällt.

Vidare anges i 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 att riskkontrollfunktionen bör vara självständig och underställd den verkställande direktören. Funktionen kan även vara underställd en annan ledande befattningshavare, under förutsättning att den befattningshavaren inte har ansvar för den dagliga affärsverksamheten. Under tiden från skapandet av funktionen i april 2013 fram till maj 2015 har riskkontrollfunktionen hos bolaget varit underställd bolagets chief operating officer, som är en operativ chef med ansvar för den dagliga verksamheten.

Finansinspektionen finner att riskkontrollfunktionen inte har varit självständig på det sätt som den bör vara enligt FFFS 2005:1. Falck Försäkrings uppgift att riskkontrollfunktionen i vart fall har rapporterat direkt till styrelsen påverkar inte Finansinspektionens bedömning av den frågan.

Riskkontrollfunktionen bör enligt 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Den person som fick uppdraget att utgöra riskkontrollfunktion hos bolaget 2013 fick samtidigt uppdraget att utgöra regelefterlevnadsfunktion. Vidare har det framkommit att riskkontrollfunktionen inte utförde något arbete under 2013. Den oberoende granskningsfunktionen anmärkte i en rapport daterad den 28 februari 2014 att funktionen för riskkontroll inte hade tillräckliga resurser för sitt arbete. Falck Försäkring har framfört att man i samband med internrevisionens granskningsrapport 2014 fick full förståelse för funktionens resursbehov och gav riskkontrollfunktionen ett obegränsat mandat att begära externt stöd vid behov, vilket också har skett. Falck Försäkring har framfört att det utvärderar resursbehovet för riskkontrollfunktionen och överväger hur funktionen ska bemannas framöver. Utifrån det material bolaget har lämnat in kan Finansinspektionen konstatera att bolaget sedan början av 2015 har anlitat konsulter för utförandet av riskkontrollfunktionens uppgifter.

Finansinspektionens bedömning är att riskkontrollfunktionen inte har haft tillräckligt med resurser på det sätt som avses i FFFS 2005:1 förrän i början av 2015, när Falck Försäkring började anlita externa konsulter som stöd.

Enligt 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 bör riskkontrollfunktionen informera styrelse, ledning och i övrigt dem som har behov av informationen. Informationen bör ge en allsidig och saklig bild av företagets risker samt innehålla analyser av utvecklingen av riskerna. I 4 kap. 4 § FFFS 2005:1 anges att riskkontrollfunktionen alltid ansvarar för den samlade rapporteringen och analysen av företagets risker. Riskkontrollfunktionen har, enligt vad som framkommit i ärendet, inte genomfört någon riskrapportering till styrelsen förrän 2014 och den rapportering som då började utföras inkluderade inte riskanalyser utifrån bolagets specifika verksamhet och behov. Falck Försäkring har förklarat att det har

haft en förhållandevis enkel assistansförsäkringsverksamhet med en begränsad försäkringsrisk och ett begränsat risktagande. Bolaget har också sagt sig ha mycket information om och erfarenhet av försäkringsriskerna vid assistansverksamhet. Det har vidare uppgett att det har arbetat aktivt med att analysera försäkringsrisker och att dessa analyser har lämnats till den verkställande direktören. Falck Försäkring har förklarat att riskkontrollfunktionen sedan april 2015 varje kvartal lämnar en för bolaget specifik skriftlig riskrapport till styrelsen och den verkställande direktören. Riskkontrollfunktionen avrapporterar även på styrelse- och ledningsgruppsmöten.

Finansinspektionen konstaterar att riskkontrollfunktionens rapportering till styrelsen har varit bristfällig under den största delen av den tid som undersökningen avser. Falck Försäkrings förklaringar, bl.a. att assistansförsäkringsverksamheten inneburit ett begränsat risktagande och att den verkställande direktören fått analyser över försäkringsrisker, kan inte påverka den bedömningen.

Den oberoende granskningsfunktionen påpekade redan i februari 2014 att riskkontrollfunktionen inte hade tillräckligt med resurser för att anses fungera. Den oberoende granskningsfunktionen sade också att det fanns ett hot mot riskkontrollfunktionens oberoende och självständighet på grund av dess organisatoriska placering. I en rapport från december 2014 påpekade den oberoende granskningsfunktionen brister i riskrapporteringen.

Sammantaget har Finansinspektionen iakttagit ett antal brister gällande efterlevnaden av de allmänna råden om riskkontrollfunktion i FFFS 2005:1. Falck Försäkring har inte visat att det på något annat sätt uppnår syftet med de allmänna råden i detta avseende. Finansinspektionen anser att bristerna när det gäller riskkontrollfunktionen innebär att Falck Försäkring under flera år inte har haft en tillfredsställande hantering av och kontroll över sina risker. Falck Försäkring kan därmed inte heller i denna del anses ha följt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL.

3.1.3 Regelefterlevnadsfunktion

I 5 kap. 2 § FFFS 2005:1 anges att styrelsen bör se till att det finns en regelefterlevnadsfunktion. Enligt 5 kap. 5 § bör funktionen vara underställd styrelsen eller den verkställande direktören och enligt 5 kap. 6 § bör strävan vara att funktionen så långt som möjligt ska nå en självständig ställning i förhållande till den direkt affärsdrivande verksamheten.

Som angetts i föregående avsnitt har samma person sedan 2013 haft både uppdraget att utgöra regelefterlevnadsfunktion och uppdraget att utgöra riskkontrollfunktion. Regelefterlevnadsfunktionen har under större delen av perioden därefter varit underställd bolagets chief operating officer, som alltså är en operativ chef med ansvar för den dagliga verksamheten. I maj 2015 placerades funktionen organisatoriskt direkt under styrelsen.

På samma sätt som för riskkontrollfunktionen anser Finansinspektionen att regelefterlevnadsfunktionen inte har varit självständig i den mening som avses i FFFS 2005:1 förrän den placerades under styrelsen i organisationen. Falck Försäkrings invändning, att regelefterlevnadsfunktionen under perioden fram till maj 2015 i vart fall rapporterade direkt till styrelsen, påverkar inte denna bedömning.

I 5 kap. 5 § FFFS 2005:1 anges att regelefterlevnadsfunktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter. Sedan april 2013 har samma person haft uppdraget som ansvarig för riskkontrollfunktionen och som ansvarig för regelefterlevnadsfunktionen, och funktionen har endast utfört ett begränsat arbete. Under 2015 tillfördes resurser till funktionen i form av externa konsulter. Falck Försäkring har framfört att det åtminstone på kort sikt kommer att fortsätta anlita externt stöd för regelefterlevnadsfunktionen för att se till att funktionen har tillräckliga resurser för sitt uppdrag.

Finansinspektionen anser inte att regelefterlevnadsfunktionen hade tillräckligt med resurser för sitt arbete före 2015, då resurser tillsattes i form av externa konsulter.

Det framgår av 5 kap. 2 § FFFS 2005:1 att regelefterlevnadsfunktionen bör rapportera till bland annat styrelsen i frågor om regelefterlevnad. Detta framgår även av Falck Försäkrings interna regler. Mellan 2010 och 2012 utförde regelefterlevnadsfunktionen inte någon egen rapportering till styrelsen. Den rapportering som funktionen utförde mellan 2013 och 2015 var på en mycket övergripande nivå. Falck Försäkring har medgett att rapporteringen från regelefterlevnadsfunktionen inte har varit tillräcklig och uppgett att man vidtagit åtgärder för att förbättra detta. Enligt bolaget finns det nu en rapporteringsplan som ingår i årsplanen för funktionen för regelefterlevnad och en standardiserad, månatlig rapportering från funktionen för regelefterlevnad till bolagets verkställande direktör.

Rapporteringen till styrelsen har enligt Finansinspektionens mening varit bristfällig under hela den period som granskats, 2010–2015. Dels har ingen rapportering alls skett under vissa perioder, dels har rapporteringen varit alltför övergripande för att vara i enlighet med 5 kap. 2 § FFFS 2005:1.

Bolagets oberoende granskningsfunktion har under flera år påpekat brister i regelefterlevnadsfunktionen. I slutet av 2010 påpekades brister i rapporteringen och i februari 2014 påpekades att regelefterlevnadsfunktionen hade bristande resurser och att dess organisatoriska placering kunde utgöra ett hot mot funktionens självständighet.

Sammantaget har Finansinspektionen iakttagit ett antal brister i förhållande till bestämmelserna i FFFS 2005:1 om regelefterlevnadsfunktionen. Falck Försäkring har inte visat att det på något annat sätt har uppnått syftet med de allmänna råden i detta avseende. Finansinspektionen finner att bristerna hos regelefterlevnadsfunktionen innebär att Falck Försäkring under flera år inte har säkerställt sin regelefterlevnad och därmed att heller haft tillfredsställande hante-

ring av och kontroll över sina risker. Falck Försäkring kan därmed inte heller i denna del anses ha följt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL.

3.1.4 Oberoende granskningsfunktion (internrevision)

I 6 kap. 1 § FFFS 2005:1 anges att det hos ett företag bör finnas en funktion för oberoende granskning, en funktion som vanligen är densamma som företagets internrevision. Undersökningen har visat att Falck Försäkring saknade en funktion för oberoende granskning under 2011 och de tre första kvartalen 2012, vilket bolaget också har medgett. Falck Försäkring har uppgett att koncernens oberoende granskningsfunktion i och för sig genomförde granskningar, men att dessa granskningar inte var tillräckligt specifika för Falck Försäkrings verksamhet.

Det står klart att Falck Försäkring saknade en funktion för oberoende granskning under den nämnda tiden. Falck Försäkring kan inte heller anses på något annat sätt ha uppnått syftet med bestämmelserna i FFFS 2005:1 om att bolaget bör ha en oberoende granskningsfunktion.

Enligt 6 kap. 4 § FFFS 2005:1 bör chefen för den oberoende granskningsfunktionen närvara på de styrelsesammanträden där funktionens rapporter behandlas. I Falck Försäkrings interna regler för de år som undersökningen avser, anges att den oberoende granskningsfunktionen ska rapportera till styrelsen. I undersökningen har ingen dokumentation kommit fram som visar att den oberoende granskningsfunktionens rapporter för åren 2010, 2012 eller 2013 har behandlats på något styrelsemöte. Det framgår inte heller att chefen för funktionen har närvarat vid något styrelsemöte där funktionens rapporter har behandlats. Falck Försäkring har uppgett att styrelsen har behandlat den oberoende granskningsfunktionens rapporter men att detta inte har dokumenterats, vilket styrelsen ser allvarligt på. Falck Försäkring har medgett att det har funnits ett betydande behov av att förbättra styrelsens arbete med att dokumentera de iakttagelser som gjorts av den oberoende granskningsfunktionen och bolagets bedömningar av dessa. Den 5 april 2016 upprättade bolaget därför en ny arbetsordning för styrelsen.

Finansinspektionen anser att det med hänsyn till avsaknaden av dokumentation är oklart huruvida den oberoende granskningsfunktionens rapporter för åren 2010, 2012 och 2013 har behandlats vid något styrelsemöte. Det har vidare inte framkommit att chefen för den oberoende granskningsfunktionen har närvarat vid något styrelsemöte där funktionens rapporter har behandlats.

Sammanfattningsvis anser Finansinspektionen att avsaknaden av en oberoende granskningsfunktion under närmare två år innebär att Falck Försäkring har saknat en väsentlig funktion som bör finnas enligt 6 kap. 1 § FFFS 2005:1 för att säkerställa att bolagets interna kontroll uppfyller kraven enligt FRL. Falck Försäkring har inte visat att det på annat sätt har uppnått syftet med bestämmelserna i FFFS 2005:1 om att en oberoende granskningsfunktion bör finnas. Till detta ska läggas oklarheten kring styrelsens behandling av den oberoende

granskningsfunktionens rapporter samt att chefen för den oberoende granskningsfunktionen inte närvarat vid styrelsemöten där funktionens rapporter har behandlats. Finansinspektionen anser att Falck Försäkring på grund av dessa brister inte har uppfyllt det krav på tillfredsställande kontroll som följer av stabilitetsprincipen i 4 kap 1 § FRL.

3.1.5 Utlagd verksamhet

Falck Försäkring har lagt ut delar av sin verksamhet, såsom personaladministration, lönehantering, ekonomitjänster och it, till andra bolag inom koncernen. Vidare har Falck Försäkring lagt ut aktuariefunktionen och den oberoende granskningsfunktionen till externa aktörer.

Som beskrivits i tidigare avsnitt har bolagets instruktion för utläggning av verksamhet bland annat saknat uppgifter om hur risker med utläggningen ska hanteras, hur företaget ska styra och följa upp hur uppdraget utförs samt hur bolaget ska revidera den utlagda verksamheten. Att instruktionen bör innehålla sådana uppgifter framgår av 7 kap. 2 § FFFS 2005:1. Under Finansinspektionens undersökning har det framkommit att Falck Försäkring inte har utfört några systematiska uppföljningar av den utlagda verksamheten under åren 2010–2015. Av bolagets styrelseprotokoll för samma tid framgår det inte heller att riskerna med utlagd verksamhet har behandlats av styrelsen.

Falck Försäkrings oberoende granskningsfunktion genomförde för 2013 en granskning av bolagets utläggning av verksamhet. I rapporten från februari 2014 påpekade den oberoende granskningsfunktionen bland annat att Falck Försäkring saknade dokumenterade analyser av risker med den verksamhet som lagts ut.

Falck Försäkring har uppgett att dess funktion för regelefterlevnad under 2016 kommer att följa upp och utvärdera bolagets utlagda verksamheter samt att uppföljning av de utlagda verksamheterna framöver kommer att vara en stående arbetsuppgift för funktionen. Dessutom kommer samtliga utlagda verksamheter att följas upp och kontrolleras löpande, i enlighet med bolagets nya policy för uppdragsavtal som antogs under 2015.

Finansinspektionen finner att avsaknaden av hantering av risker kopplade till den utlagda verksamheten, samt av systematiska uppföljningar av den utlagda verksamheten, medför att Falck Försäkring under flera års tid inte har haft en tillfredsställande kontroll över den utlagda verksamheten. Det innebär att Falck Försäkring inte heller i detta avseende kan anses ha uppfyllt de krav som följer av stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL.

3.1.6 Den anknutna förmedlaren Falck Secure AB

Falck Försäkring har anlitat Falck Secure AB som försäkringsförmedlare. I förmedlingsavtalet mellan Falck Försäkring och Falck Secure AB från 2010 anges bland annat att Falck Secure AB såsom anknuten försäkringsförmedlare åtar sig

att marknadsföra och sälja de försäkringsprodukter som ingår i avtalet samt att reglera skador hänförliga till dessa.

Av förmedlingsavtalet framgår inget tydligt mandat för Falck Secure AB i fråga om vilka risker med tillhörande limiter som Falck Secure AB får teckna för Falck Försäkrings räkning. Detta har också den oberoende granskningsfunktionen uppmärksammat i sin rapport om utläggning av verksamhet från februari 2014. I en del av rapporten som särskilt berör förmedlingsavtalet anger granskningsfunktionen att avtalet saknar förtydliganden av vilka mandat som Falck Secure AB har, och att avtalet därför inte ger tillräckliga förutsättningar för Falck Försäkring att styra den affär som förmedlas.

Falck Försäkring har förklarat att det har sagt upp förmedlingsavtalet med Falck Secure AB till upphörande i november 2015 för att säkerställa kontrollen över Falck Försäkrings verksamhet.

Finansinspektionen finner att förmedlingsavtalet inte kan anses ha reglerat parternas rättigheter och skyldigheter på ett tillfredsställande sätt och att det därmed funnits risk att Falck Försäkring fått bära oönskade risker. Falck Försäkring kan därför inte anses ha haft kontroll över sina risker på sätt som krävs enligt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL. Finansinspektionen har inte kunnat se att Falck Försäkring efter den oberoende granskningsfunktionens påpekanden har vidtagit några åtgärder för att åtgärda bristerna i förmedlingsavtalet.

När Falck Secure AB har sålt försäkringar för Falck Försäkrings räkning har Falck Secure AB tagit emot betalning från försäkringstagarna. Falck Försäkring har uppgett att Falck Secure AB, när det sedan skulle betala in pengarna till Falck Försäkring, inte lämnade någon detaljerad information om vilka försäkringar som betalningarna kom ifrån. Det står också klart att Falck Försäkring inte har gjort några systematiska uppföljningar av den förmedling som gjordes av Falck Secure AB under åren 2010–2015.

Detta innebär enligt Finansinspektionens mening att Falck Försäkring inte har haft kontroll över den utförda försäkringsförmedlingen och sin egen verksamhet på det sätt som måste krävas för att stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL ska vara uppfylld.

3.2 Hantering av intressekonflikter

Enligt 8 kap. 7 § FRL ska ett försäkringsföretag som driver direkt försäkringsrörelse upprätta och följa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter. Av 8 § i samma kapitel framgår att det är styrelsen som ska fastställa riktlinjerna. Enligt förarbetena bör riktlinjerna innehålla de övergripande principerna och ramarna för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter. De beslutssituationer som bör beaktas är dels sådana där det finns risk att intressekonflikter mellan bland andra aktieägare, delägare och försäkringstagare får genomslag, dels sådana där det kan finnas en intressekonflikt gentemot bolagets anställda och andra som får ersättning från bolaget.

Skyldigheten att upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter är avsedd att öka medvetenheten i försäkringsbolaget om sådana fall där det finns en risk för att intressekonflikter kan uppstå och om vilka riktlinjer som gäller för beslutsfattande i sådana situationer (prop. 2003/04:109, s. 46 f.).

Falck Försäkring har ingått avtal med bolag inom koncernen, däribland Falck Secure AB och Falck Räddningskår AB.

Styrelserna i Falck Försäkring och i systerbolagen Falck Räddningskår AB och Falck Secure AB har i vart fall mellan 2013 och 2015 till stora delar bestått av samma personer. Dessutom har samma person varit verkställande direktör i bolaget och i Falck Räddningskår AB från 2010 till september 2013.

Falck Försäkrings interna regler för intressekonflikter för åren 2011–2014 tar endast upp intressekonflikter som kan uppstå mellan bolaget och dess kunder. De intressekonflikter som kan uppstå i och med att personer har befattningar i flera olika bolag beaktas inte och inte heller intressekonflikter som kan uppstå i förhållande till övriga intressenter.

Falck Försäkring har angett att det i oktober 2015 antog en ny policy för intressekonflikter, vilken uppdaterades den 5 april 2016 för att än mer förtydliga bolagets identifiering och hantering av intressekonflikter i förhållande till andra koncernbolag. Falck Försäkring har vidare uppgett att dess funktion för regel efterlevnad under 2016 kommer att kartlägga potentiella intressekonflikter i bolagets verksamhet.

Eftersom Falck Försäkring i sina interna regler för hantering av intressekonflikter för åren 2011–2014 inte har tagit hänsyn till de intressenter Falck Försäkring faktiskt har, anser Finansinspektionen att bolaget inte har upprättat riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter på det sätt som avses i 8 kap. 7 och 8 §§ FRL. Bristerna innebär att Falck Försäkring har utsatt sig för en ökad risk för att intressekonflikter får genomslag i bolagets verksamhet.

3.3 Drivande av försäkringsrörelse utan tillstånd

Enligt 2 kap. 1 § FRL får försäkringsrörelse drivas bara efter tillstånd. Av 2 kap. 11 § FRL framgår att tillstånd för direkt skadeförsäkringsrörelse ska avse en eller flera försäkringsklasser eller risk som hänför sig till en sådan klass.

Falck Försäkring har tillstånd att driva direkt skadeförsäkringsrörelse i klass 1 (olycksfall), klass 2 (sjukdom), klass 3 (landfordon), klass 7 (godstransport), klass 9 (annan sakskada) och klass 18 (assistans).

Den 1 april 2015 anmälde Falck Försäkring till Finansinspektionen att en så kallad händelse av väsentlig betydelse hade inträffat, vilket berörts i avsnitt 1.2. Falck Försäkring hade upptäckt att dess anknutna försäkringsförmedlare Falck Secure AB sedan den 13 november 2013 hade sålt en identitets- och värde-

skyddsförsäkring (IVS-försäkring) som Falck Försäkring enligt försäkringsvillkoren var försäkringsgivare för. IVS-försäkringen omfattade risker som hör till bland annat skadeförsäkringsklasserna 16 (annan förmögenhetsskada) och 17 (rättsskydd), i vilka Falck Försäkring har saknat tillstånd att driva verksamhet. Vid anmälan till Finansinspektionen meddelade Falck Försäkring att det hade stoppat försäljningen av försäkringen den 10 mars 2015, i samband med att händelsen upptäcktes. Enligt uppgift från Falck Försäkring hade 4 535 kunder tecknat IVS-försäkringen per den 1 april 2015.

Falck Försäkring har förklarat att man, efter upptäckten av att man var försäkringsgivare för IVS-försäkringen, beslutade att stoppa all nyutveckling av produkter till dess att bolaget hade upprättat interna regler för produktutveckling, vilket inte funnits tidigare. Falck Försäkring har också sagt upp förmedlingsavtalet med Falck Secure AB. Vidare har Falck Försäkring meddelat Finansinspektionen att det sista avtalet i IVS-portföljen har löpt ut under april 2016, och att kunderna har fått möjlighet att teckna motsvarande försäkring hos ett annat försäkringsföretag. Bolaget har också uppgett att försäkringstagarna vid inträffad skada kommer att ha rätt till ersättning enligt produktvillkoren.

Efter upptäckten beställde Falck Försäkring en extern granskning av det inträffade hos en advokatbyrå. Falck Försäkring har i sina svar till Finansinspektionen bland annat hänvisat till den externa granskning som utfördes av advokatbyrån.

Falck Försäkring har förklarat att man inte beslutat att tillhandahålla IVS-försäkringen. Falck Försäkring har också sagt sig inte vare sig ha godkänt eller ha varit införstått med att det har angetts som försäkringsgivare för IVS-försäkringen. Falck Secure AB har enligt Falck Försäkring inte haft något mandat att utveckla produkter där Falck Försäkring är försäkringsgivare och det har inte funnits något avtal mellan Falck Försäkring och Falck Secure AB om förmedling av IVS-försäkringen. Falck Försäkring har också anfört att det förmedlingsavtal som har funnits mellan Falck Försäkring och Falck Secure AB sedan 2010 har angett vilka produkter Falck Secure AB skulle förmedla för bolagets räkning. Det har inte omfattat produkter hänförliga till försäkringsklasserna 16 och 17.

Finansinspektionen konstaterar att det är utrett att Falck Försäkring varit försäkringsgivare för försäkringar som hör till försäkringsklasser som Falck Försäkring inte haft tillstånd att driva försäkringsrörelse i. Falck Försäkring har i vart fall i efterhand accepterat och iklätt sig rollen som försäkringsgivare för de aktuella försäkringsavtalen. Det står alltså klart att Falck Försäkring har drivit försäkringsrörelse i försäkringsklasser som inte omfattats av bolagets tillstånd.

Det är inte utrett hur det gick till när beslut fattades om att Falck Secure AB skulle inleda försäljningen av IVS-försäkringen med Falck Försäkring som försäkringsgivare. Det är alltså ovisst om Falck Försäkring känt till att Falck Secure AB ingick försäkringsavtal för bolagets räkning om IVS-försäkringen.

Falck Försäkrings faktiska kännedom saknar emellertid avgörande betydelse. Bolaget har haft en skyldighet att enligt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL ha en god riskhantering. Det innebär att Falck Försäkring borde ha haft en så god intern styrning och kontroll att det hade kunnat förhindra att försäljningen av IVS-försäkringen påbörjades. I vart fall borde Falck Försäkring relativt omgående ha kunnat upptäcka att Falck Secure AB för bolagets räkning hade börjat ingå försäkringsavtal som hörde till andra försäkringsklasser än de som omfattats av Falck Försäkrings tillstånd.

Finansinspektionen har i de föregående avsnitten redogjort för omfattande brister i Falck Försäkrings interna styrning och kontroll och i dess kontroll över försäkringsförmedlaren Falck Secure AB. Finansinspektionen bedömer att dessa brister har bidragit till att Falck Försäkring har kommit att driva otillåten försäkringsrörelse och inte upptäckt detta tidigare än vad som skett.

Sammanfattningsvis har alltså Falck Försäkring i strid med 2 kap. 1 § FRL i närmare två och ett halvt år varit försäkringsgivare i försäkringsklasser som bolaget inte haft tillstånd för. Falck Försäkrings bristande interna styrning och kontroll, dvs. dess bristande efterlevnad av stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL, har bidragit till att bolaget inte har kunnat förhindra eller i ett tidigare skede upptäcka den otillåtna försäkringsrörelsen.

4 Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Som redovisas i avsnitt 2.1 tillämpar Finansinspektionen i denna del FRL i dess lydelse från och med den 1 januari 2016.

Finansinspektionen ska enligt 18 kap. 1 § 1 FRL ingripa bland annat om ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt FRL. Ett ingripande kan, enligt 18 kap. 2 § samma lag, ske genom utfärdande av ett föreläggande att vidta rättelse, förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska företagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får enligt 18 kap. 3 § FRL avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om försäkringsföretaget gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Om Finansinspektionen har meddelat ett beslut om anmärkning eller varning mot ett försäkringsföretag får Finansinspektionen enligt 18 kap. 16 § FRL besluta att företaget ska betala en straffavgift. Straffavgiften ska enligt 18 kap. 17 § FRL uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av försäkringsföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Den får inte heller vara så stor att försäkringsföretaget inte längre uppfyller kraven enligt stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL. Vid fastställandet av

straffavgiftens storlek ska, enligt 18 kap. 18 § FRL, särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har lett till anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

4.2 Bedömning av överträdelsen och val av ingripande

Finansinspektionens undersökning visar att Falck Försäkring i flera avseenden och under flera år har haft en bristande intern styrning och kontroll. Falck Försäkring har brutit mot den grundläggande bestämmelsen i 4 kap. 1 § FRL som anger att försäkringsrörelse ska drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras.

I detta sammanhang förtjänar det att påpekas att det på försäkringsområdet inte finns någon motsvarighet till insättningsgarantin, dvs. det allmänna åtar sig inte att infria ett försäkringsföretags åtaganden. Det skydd som lagstiftningen erbjuder den enskilde är rörelsereglerna. Det ska noteras att stabilitetsprincipen är en bestämmelse av central betydelse bland dessa regler. Det finns alltså rent allmänt skäl att se allvarligt på överträdelser av den bestämmelsen.

Falck Försäkring har även brutit mot bestämmelserna i 8 kap. 7 och 8 §§ FRL eftersom det har haft bristande interna regler för intressekonflikter.

Vidare har Falck Försäkring i strid med tillståndskravet i 2 kap. 1 § FRL meddelat försäkringar i försäkringsklasser som inte omfattats av bolagets tillstånd. Finansinspektionens bedömning är att bristerna i Falck Försäkrings interna styrning och kontroll och därmed dess bristande efterlevnad av stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL har bidragit till att det har kunnat ske.

Falck Försäkring har alltså åsidosatt sina skyldigheter enligt FRL. Finansinspektionen ska därför ingripa mot bolaget.

Falck Försäkring har framhållit att det med hjälp av konsulter har vidtagit omfattande åtgärder för att rätta till bristerna i den interna styrningen och kontrollen. Detta arbete påbörjades redan innan Finansinspektionens undersökning inleddes. Falck Försäkring har förklarat att vissa ytterligare åtgärder kommer att vidtas och att åtgärderna kommer att vara färdiga under 2016. Bolaget har också lyft fram att det har beslutat att renodla försäkringsverksamheten och att upphöra med att tillhandahålla försäkringar genom anknutna försäkringsförmedlare. Detta i syfte att än bättre säkerställa kontrollen över bolagets verksamhet. Falck Försäkring menar att dessa omständigheter utgör skäl för Finansinspektionen att avstå från ett ingripande eller i vart fall för att välja ett mildare ingripande. Falck Försäkring har även understrukit att bolaget självt anmälde händelsen av väsentlig betydelse till Finansinspektionen och att bolaget varit samarbetsvilligt och transparent under utredningen.

Finansinspektionen konstaterar att de brister i Falck Försäkrings verksamhet som har uppmärksamats är omfattande. De avser till stor del grundläggande bestämmelser om intern styrning och kontroll som har ställts upp i försäkrings-tagarnas intresse. Falck Försäkrings interna styrning och kontroll har varit mycket svag. På grund av detta kunde bolaget ha utsatt försäkringstagarna för betydande risker. Bristerna har också bidragit till att ytterligare regelöverträdelser har skett i form av meddelande av försäkringar utan tillstånd.

Falck Försäkrings agerande visar på en brist på förståelse för de regler som styr verksamheten och de skyddsintressen som ligger bakom dem. Det är också försvårande att det i flertalet fall tagit så lång tid för bolaget att åtgärda de olika brister som den oberoende granskningsfunktionen vid flera tillfällen har påtalat. Finansinspektionen bedömer att överträdelserna sammantaget är allvarliga.

Att överträdelserna är allvarliga innebär enligt 18 kap. 2 § FRL att bolagets tillstånd ska återkallas, eller om det är tillräckligt, att varning ska meddelas. Finansinspektionen tar hänsyn till att Falck Försäkring nu har vidtagit omfattande åtgärder och lagt betydande resurser på att komma till rätta med de brister som funnits och som återstår. Med anledning av de förbättringar som Falck Försäkring har gjort och planerar att göra anser Finansinspektionen att det är en tillräckligt ingripande åtgärd att Falck Försäkring meddelas en varning, förenad med en straffavgift.

Straffavgiften får enligt 18 kap. 17 § FRL bestämmas till mellan femtusen kronor och femtio miljoner kronor. Den får inte överstiga tio procent av försäkringsföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Falck Försäkrings omsättning uppgick till ungefär 198 miljoner kronor år 2014. Straffavgiften får därför högst uppgå till 19,8 miljoner kronor.

Straffavgiften ska ses som ett sätt att gradera en anmärkning eller varning. Finansinspektionen bestämmer avgiften med utgångspunkt i arten, omfattningen och varaktigheten hos bolagets regelöverträdelser. Sammantaget finner Finansinspektionen det lämpligt att bestämma straffavgiften till tio miljoner kronor. Det ska noteras att en avgift av den storleken inte leder till att bolaget inte längre uppfyller kraven på stabilitet enligt 4 kap. 1 § FRL.

Straffavgiften, som tillfaller staten, kommer att faktureras av Finansinspektionen efter det att beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Sven-Erik Österberg
Styrelseordförande

Lina Jankler
Senior jurist

Beslutet har fattats av Finansinspektionens styrelse (Sven-Erik Österberg, ordförande, Sonja Daltung, Marianne Eliason, Anders Kvist, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Erik Thedén, generaldirektör) efter föredragning av den seniora juristen Lina Jankler. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Per Håkansson, avdelningschefen Louise Conradi och finansinspektören Alexi Andersson deltagit.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka eller lämna det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

Ange följande i överklagandet:

- Namn och adress
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Varför ni anser att beslutet är felaktigt
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Kom ihåg att underteckna skrivelsen.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fått ta del av beslutet.

Finansinspektionen skickar överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm, om det kommit in i tid och Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni begärt.

Tillämpliga bestämmelser

Bedrivande av försäkringsrörelse

I 2 kap. 1 § FRL stadgas att försäkringsrörelse får drivas bara efter tillstånd. Av 2 kap. 11 § FRL framgår att tillstånd för direkt skadeförsäkringsrörelse ska avse en eller flera försäkringsklasser eller risk som hänför sig till en sådan klass.

Stabilitetsprincipen

Rörelsereglerna på försäkringsområdet har till syfte att skydda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade till följd av försäkringsavtal. Enligt den allmänna bestämmelsen i 4 kap. 1 § FRL ska försäkringsrörelse drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras. Bestämmelsen brukar kallas stabilitetsprincipen. Det krav på tillfredsställande riskhantering som bestämmelsen ger uttryck för kan bara uppfyllas om det inom bolaget finns en god intern styrning och kontroll.

Finansinspektionen har, för att ge vägledning om hur försäkringsföretag kan eller bör handla för att uppfylla stabilitetsprincipen, utfärdat vissa allmänna råd. Bland dessa kan nämnas FFFS 2005:1 om styrning och kontroll av finansiella företag samt FFFS 2011:7 om teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsföretag. De allmänna råden är inte rättsligt bindande men i den mån ett företag väljer att utföra sin interna styrning och kontroll på annat sätt än det som framgår av råden bör företaget kunna motivera sitt val av lösning.

Riskhantering och riskkontroll

I 4 kap. 2 § FFFS 2005:1 anges att ett försäkringsföretag bör fastställa interna regler i fråga om riskhantering. Detta för att se till att företagets hantering av risker är tillfredsställande.

I 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 anges att ett försäkringsbolag bör ha en riskkontrollfunktion och att funktionen bör vara självständig och underställd den verkställande direktören.

Vidare anges i 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 att riskkontrollfunktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter.

Enligt 4 kap. 3 § FFFS 2005:1 bör riskkontrollfunktionen informera styrelse, ledning och i övrigt dem som har behov av informationen. Informationen bör ge en allsidig och saklig bild av företagets risker samt innehålla analyser av utvecklingen av riskerna. I 4 kap. 4 § FFFS 2005:1 anges att riskkontrollfunktionen alltid ansvarar för den samlade rapporteringen och analysen av företagets risker.

Regelefterlevnad

I 5 kap. 2 § FFFS 2005:1 anges att styrelsen bör se till att det finns en regelefterlevnadsfunktion. I 5 kap. 5 § i samma allmänna råd anges att funktionen bör ha tillräckliga resurser för sina uppgifter.

Vidare anges i 5 kap. 5 och 6 § § FFFS 2005:1 att regelefterlevnadsfunktionen bör vara underställd styrelsen eller den verkställande direktören och att den så långt som möjligt bör nå en självständig ställning i förhållande till den direkt affärsdrivande verksamheten.

Regelefterlevnadsfunktionen bör, enligt 5 kap. 2 § FFFS 2005:1, informera styrelsen, den verkställande direktören och ledningen i frågor om regelefterlevnad.

Oberoende granskningsfunktion

I 6 kap. 1 § FFFS 2005:1 anges att styrelsen bör se till att det finns en funktion för oberoende granskning (internrevision).

Enligt 6 kap. 4 § FFFS 2005:1 bör chefen för funktionen närvara vid de styrelsemöten då funktionens rapporter behandlas.

Uppdragsavtal

I 7 kap. 2 § FFFS 2005:1 anges att försäkringsföretagets styrelse eller verkställande direktör bör upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut och hur detta ska göras. Av dessa interna regler bör det åtminstone framgå (i) hur risker med utläggningen ska hanteras, (ii) hur företaget ska styra och följa upp hur uppdraget utförs samt revidera den utlagda verksamheten, och (iii) att det ska upprättas beredskapsplaner och strategier för hur uppdraget ska kunna avslutas och verksamheten återtas till företaget.

Teckningsinstruktioner

I FFFS 2011:7 anges under rubriken ”Teckningsinstruktioner” att styrelsen bör se till att det för varje försäkringsklass eller riskgrupp bör finnas teckningsinstruktioner som överensstämmer med företagets riktlinjer. Teckningsinstruktionerna bör innehålla generella teckningslimiter inom alla de områden som instruktionerna omfattar och därutöver bland annat beslutsordningar för tecknande av försäkringar och teckningslimiter som beaktar enskilda befattningshavares ansvarsställning och kompetens.

Intressekonflikter

Enligt 8 kap. 7 § FRL ska ett försäkringsföretag som driver direkt försäkringsrörelse upprätta och följa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter. Av 8 § i samma kapitel framgår att det är styrelsen som ska fastställa riktlinjerna.